

РЕШЕНИЕ

№ 412

гр. Петрич, 28.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПЕТРИЧ, ТРЕТИ НАКАЗАТЕЛЕН СЪСТАВ, в
публично заседание на първи декември през две хиляди двадесет и трета
година в следния състав:

Председател: Андроника Ил. Ризова -
Ръжданова

при участието на секретаря Дияна Петкова
като разгледа докладваното от Андроника Ил. Ризова - Ръжданова
Административно наказателно дело № 20231230200597 по описа за 2023
година

Производството е по реда на чл. 72, ал. 4 от Закона за Министерството на вътрешните работи (ЗМВР), вр. чл. 145 и сл. от Административно процесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на И. З. Ч. срещу Заповед за задържане на лице № 3143з-238/07.08.2023 г. на И. Д. - служител в РУ Петрич.

В жалбата са изложени доводи за незаконосъобразност и неправилност на обжалвания акт, като се оспорват изложените в него основания за издаването му, поради което се иска отмяната му.

В съдебно заседание жалбоподателят чрез своя процесуален представител адв. И. С. поддържа жалбата и претендира разноски.

Ответникът И. Д. се явява лично, излага съображенията си за издаване на оспорваната заповед като оставя на преценка на съда по съществуващото на спора.

Съдът, като обсъди становищата на страните и доказателствата по делото прие за установено следното:

Със заповед № 3143з-238/07.08.2023 г. на И. Д. – полицай при РУ Петрич, И. З. Ч. е задържан на основание чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР, в 21:30 ч. на 07.08.2023 г. за срок до 24 часа в помещение за временно задържане на РУ Петрич. Като фактическо основание за задържането му не са описани фактическите основания, единствено фигурира в заповедта изразът „има данни за извършено престъпление, чл. 131, ал. 1, т. 12 във вр. с чл. 130 ал. 1“. Той е освободен на 08.08.2023 г. в 17.55 ч., видно от отбелязването на заповедта. Заповедта за задържане е връчена на жалбоподателя, за което свидетелства разписката към заповедта.

Жалбата срещу законността на задържането е подадена в срока по чл. 149, ал. 1 АПК от лице с правен интерес, поради което е процесуално допустима. Разгледана по същество е основателна.

Съгласно чл. 168, ал. 1 АПК в производството по съдебно оспорване на индивидуални

административни актове, каквато е заповедта по чл. 72 ЗМВР, съдът преценява законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 АПК, а именно: дали актът е издаден от компетентен административен орган, в установената форма и при спазване на административнопроизводствените правила по издаването му, правилно ли са приложени съответните материалноправни разпоредби и съобразен ли е актът с целта на закона.

С нормата на чл. 72 ЗМВР е регламентирано правомощието на полицейските органи в условията на оперативна самостоятелност да задържат за срок от 24 часа лицата, по отношение на които са налице обстоятелствата на чл. 72, ал. 1, т. 1-7 ЗМВР.

Оспорената заповед за задържане е издадена от полицейски орган, който е компетентен административен орган съгласно чл. 72, ал. 1 във вр. чл. 57, ал. 1, видно и от представена от РУ Петрич справка.

Съгласно разпоредбата на чл. 74, ал. 2 ЗМВР задължителните реквизити, които трябва да съдържа заповедта за задържане са: името, длъжността и местоработата на служителя, издал заповедта; фактически и правни основания за задържането; данни, идентифициращи задържаното лице; датата и часът на задържането; ограничаването на правата на лицето по чл. 73 ЗМВР, както и правото му; - да обжалва пред съда законността на задържането; - на адвокатска защита от момента на задържането; - на медицинска помощ; - на телефонно обаждане, с което да съобщи за своето задържане; - да се свърже с консулските власти на съответната държава, в случай че не е български гражданин; - да ползва преводач, в случай че не разбира български език.

В случая в оспорената заповед са посочени бланкетно основания, които според издалият заповедта орган са обосновавали прилагането на принудителната административна мярка именно на основание чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР – „данни за извършено престъпление, чл. 131, ал. 1, т. 12 във вр. с чл. 130 ал. 1“. Твърдението, че има данни за такова престъпление категорично не освобождава административния орган от задължението му да посочи конкретни факти и обстоятелства и най-вече да мотивира съпричастността на задържаното лице към твърдяната дейтелност. В заповедта не са посочени никакви конкретни фактически обстоятелства като основание за задържането на лицето. Тъй като с нея се ограничават основни права и свободи на задържаното лице е необходимо да е ясно за какво деяние е предприето задържането.

Разпоредбата на чл. 74, ал. 2, т. 2 ЗМВР изрично изисква към момента на задържането като елемент от съдържанието на заповедта да бъдат посочени фактическите и на правните основания за задържането. Това изискване е проявление на установеното в разпоредбата на чл. 5, § 2 ЕКПЧ, която осигурява гаранция всяко арестувано лице да знае защо е лишено от свобода, както и за да му се даде възможност да отрече извършването на престъплението.

Посочването им в заповедта представлява излагане на мотиви и обосновава разпоредителната част на акта. При липса на мотиви, съдът не може да упражни контрол за законосъобразност върху обжалвания административен акт и същият подлежи на отмяна като незаконосъобразен по смисъла на чл. 146, т. 2 АПК, като издаден в нарушение на чл. 74, ал. 2, т. 2 от ЗМВР. При осъществяване на съдебния контрол за законосъобразност, преценката на решаващия съд е свързана именно с изследване на въпроса, доколко са налице посочените в оспорения административен акт фактически основания за издаване и доколко могат да се свържат с посочените от издателя правни норми.

Съгласно приетото с Решение от 24.06.2014 г. на ЕСПЧ по жалби на Петков и Профиров срещу България, не е достатъчно заповедта за задържане да съдържа само позоваване на приложимите разпоредби, без посочване на специфични обстоятелства или действия на задържаното лице, релевиращи съпричастност към престъпно деяние. Изхождайки от изискването „подозрението да се базира на разумни основания, като съществена част от защитата срещу произволен арест и задържане“, ЕСПЧ приема, че при липсата на конкретна фактическа обосновка на необходимостта от задържането, задържането се явява несъвместимо с принципа за защита на лицата от произвол.

Същевременно съгласно трайната съдебна практика, основаваща се на ТР № 16/1975 на ОСГК, мотивите за издаване на административния акт могат да бъдат изложени и отделно от самия акт и да се съдържат и в други документи от преписката – докладни, АУАН,

нарочно съставени мотиви или други писмени доказателства. В случая по делото е приложена изисканата преписка, в която обаче не се задържат такива документи. Преписката съдържа единствено заповедта за задържане, протокол за личен обиск на лице, декларация за правата на задържано лице и медицински документи, както и разписка за връщане на вещи.

Обстоятелствата, които излага ответникът в съдебно заседание, а именно, че отивайки на работа му е било разпоредено да отиде в дома на жалбоподателя и да го задържи, защото е имало СБИ.е между него и друг човек в униформа е недопустимо за първи път да се излагат пред съда след обжалване на заповедта. Самият издател на заповедта не е бил запознат с фактическите обстоятелства по случая, не е получил каквато и да било информация за това от началниците, дежурния, като единствено е бил изпратен да задържи лицето в дома му. Т.е. същият не е възприел нито лично, нито чрез съответни документи, съдържащи се в преписка или досъдебно производство, каква е фактическата обстановка, така че да бъде задържано едно лице. Тук е мястото да се отбележи, че в рамките на съдебната проверка по чл. 168 от АПК в компетентността на съда е само да провери законосъобразността на акта при посочените в него фактически и правни основания за издаването му, но не и да допълва, а още повече да създава мотиви, съответно да извежда, поправя или замества липсващите мотиви на административния орган в постановения административен акт. В настоящия случай не са ясни нито правните, нито фактическите основания за задържането, като същите не могат да бъдат изведени от съдържанието на заповедта. Съдържанието на акта препятства извършването на преценка за законосъобразността му предвид липсата на каквито и да било мотиви и описание на фактическа обстановка, които да сочат на съществуването на възприетото от органа основание. При отсъствието на такива се налага обоснован извод за незаконосъобразност на оспорения административен акт поради порок във формата и съществено нарушение на административнопроизводствените правила, изразяващо се в засягане правото на защита на задържаното лице, вследствие невъзможността му да се запознае с фактическите съображения, въз основа на които полицейският орган е издал процесната заповед за задържане.

Задържането под стража на основание чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР за срок не по-дълъг от 24 часа представлява по смисъла на чл. 22 ЗАНН принудителна административна мярка, която има за цел чрез задържането да се предотврати възможността лицето да извърши престъпление, да продължи да извършва престъпление или да се укрие след извършването на такова. Освен това тя се предприема с цел започване на разследване срещу вероятния извършител на престъпление.

Действително за прилагането на тази принудителна административна мярка законодателят не е предвидил необходимост да са събрани доказателства, установяващи по категоричен начин вината на лицето, извършило престъпление по смисъла на НК, а още по-малко е задължително престъплението да е безспорно и окончателно установено. Понятието „данни“ по смисъла на чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР не съвпада с „достатъчно данни“ по смисъла на чл. 212, ал. 1 НК, но все пак е необходимо наличието на данни, обосноваващи предположението, че лицето, което се задържа, е извършител на престъпление, което не е оборено към момента на взимане на ПАМ и именно това дава право на административния орган при условията на оперативна самостоятелност да наложи мярката. Въпросът дали задържаното лице е извършител на конкретното деяние и дали то е извършено от него виновно, подлежат на пълно, всестранно и обективно доказване в рамките на наказателното производство.

Необходимо е данните, обосноваващи предположението, че има вероятност лицето да е извършител на престъплението да са установени преди извършване на задържането.

Противното би породило риск от произвол при прилагането на мярката и необосновано задържане на лица, което противоречи на целта. Установяването на данните е в тежест на административния орган.

В настоящия случай не се установи наличието на каквито и да е подобни данни по смисъла на закона, напротив - липсват каквито и да било данни за съпричастност на задържаното лице към конкретно престъпление. При липса на подобни данни не може да се направи и извод, че със задържането на жалбоподателя е предотвратено или преустановено евентуално извършване на престъпление. Тук следва да се посочи и че се установи, че жалбоподателят е

задържан в дома си, т.е. не е установен на местопроизшествието – преди или по време на извършване на твърдяното престъпление. Не става ясно от описаното в заповедта и кога е извършено твърдяното престъпление, нито кое е това лице с униформа, с което Ч. се е сбил.

Във всеки конкретен случай следва да се държи сметка за целта на закона, за конкретните фактически и правни действия, извършени от лицето и за степента на обществената им опасност, в противен случай предоставените със ЗМВР правомощия на полицейските органи се превръщат в произвол и злоупотреба с власт.

Въпреки предоставената от закона възможност да действа при условията на оперативна самостоятелност, в случая се установи по категоричен начин, че административният орган при издаване на оспорената заповед не е приложил правилно материалния и процесуалния закон.

По изложените съображения оспорената заповед следва да бъде отменена като незаконосъобразна на основание чл. 146, т. 2 - т. 4 АПК.

В този смисъл е и практика на касационната инстанция – например кнахд № 568/ 2023 г. по описа на Административен съд – Благоевград.

При този изход на делото жалбоподателят има право на разноски и своевременно претендира такива, поради което ОД на МВР Благоевград следва да заплати на И. Ч. сумата от 500 лв. разноски по делото, представляващи възнаграждение за адвокат. Представен е договор за правна защита и съдействие, в който е вписано, че адвокатското възнаграждение в размер на 500 лева е внесено изцяло в брой.

Дължи се внасяне на държавна такса в размер на 10 лева за разглеждане на спора, която с оглед изхода на делото следва да бъде възложена на ОД на МВР Благоевград.

Така мотивиран, на основание чл. 172 от АПК, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Заповед за задържане на лице № 3143з-238/07.08.2023 г. на И. Г. Д. - служител в РУ Петрич, с която И. З. Ч. с ЕГН ***** е задържан за 24 часа на основание чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР.

ОСЪЖДА на основание чл. 143 АПК ОД МВР Благоевград да заплати на И. З. Ч. сумата от 500 лева - разноски по делото, а по сметка на Районен съд – Петрич сумата от 10 лева държавна такса за образуване на делото.

Решението може да бъде обжалвано по реда на Глава XII от АПК пред Административния съд – Благоевград в 14-дневен срок от връчване на съобщението.

Съдия при Районен съд – Петрич: _____